

Eesti Kohtunike Ühing

Pr Helmen Kütt
Riigikogu sotsiaalkomisjon
sotsiaalkomisjon@riigikogu.ee

Teie 29.03.2017 nr 1-1/13-407/1
Meie 17.04.2017

Töövaidluse lahendamise seaduse eelnõust (407 SE)

Eesti Kohtunike Ühing tänab võimaluse eest esitada täiendav arvamus Riigikogu menetluses oleva töövaidluse lahendamise seaduse (TVLS) eelnõu (407 SE) kohta. Sooviksime eelkõige rõhutada, et praeguse individuaalse töövaidluse lahendamise seaduse lünkade ja ebakõlade kõrvaldamine on töövaidluste kohtuvälise lahendamise süsteemi jätkusuutliku ja tõhusa toimimise tagamiseks küll väga oluline, kuid selle käigus tuleks kindlasti säilitada töövaidluskomisjonide senine identiteet, mille oluliseks osaks on lihtne, kiire ja vähekulukas menetlus. Töövaidluskomisjonid peaksid pakkuma alternatiivi kohtumenetlusele ja vähendama seeläbi kohtute koormust peamiselt just vähemkeerukate ja -mahukate ning õiguslikult ja faktiliselt selgemate vaidluste puhul, mille õigeks lahendamiseks ei ole komisjonil tingimata tarvis omada kohtuga võrdseid menetluslikke võimalusi (nt tõendite kogumiseks). Menetlus töövaidluskomisjonis ei tohiks siiski ka rakendatavate menetlusnormide osas kujuneda sedavõrd keerukaks, et menetluses osalemine nõuaks isikutelt kvalifitseeritud õigusabi kasutamist. Oleme eeltoodud seisukohta korduvalt väljendanud eelnõu ettevalmistamise käigus Sotsiaalministeeriumile 29.08.2014 ja 10.10.2016 edastatud arvamustes, kuid palume seda silmas pidada ka Riigikogus toimivas menetluses. Töövaidluste lahendamiseks erikohtute moodustamine ei oleks Eesti tingimustes kuidagi põhjendatud.

Teeme eelnõu kohta lisaks järgmised üksikasjalikumad märkused:

§ 2 – kuna eelnõus kasutatakse edaspidi läbivalt terminit „töövaidlusasi“, siis tasuks kaaluda ka selle defineerimist (nt „Töövaidlusasi on töövaidluskomisjonis lahendatav vaidlus vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1.“). Sellisel juhul tuleks eelnõus selgemalt esile, et kohtus lahendatav töövaidlus ei ole TVLS tähenduses töövaidlusasi, mis võib praegusel juhul jääda kohati ebaselgeks;

§ 4 lg 1 – viide riigivastutuse seaduse § 15 lg 2 p-le 1 ei ole asjakohane, sest nimetatud säte ei defineeri vaidluste kohtuväliseks lahendamiseks loodud organit. Riigivastutuse seaduse § 15 lg 2 p 1 kohaldub töövaidluskomisjonis toimivale menetlusele sellest olenemata, kas vastavale sättelegi on TVLS-s viidatud või mitte. Seetõttu on täiesti piisav viidata, et töövaidluskomisjon on Tööinspektsiooni juures asuv kohtuvälise töövaidlusi lahendav organ (vrd tarbijakaitseseaduse § 40 lg 1; üürivaidluse lahendamise seaduse § 2 lg 1);

§ 11 lg 2 – sätte kohaselt ei peeta töövaidluskomisjonis enam pabertoimikut, kuid § 58 lg 6 järgi nõuab kohus töövaidluskomisjonis lahendatud asjas avalduse või hagi saamisel välja töövaidlusasja lahendamise materjalid ja võtab need toimikusse. Materjalid tagastatakse

pärast kohtumenetlust lõpetava lahendi jõustumist töövaidluskomisjonile. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 56 lg 2 kohaselt peetakse toimikut kirjalike dokumentide kogumina. Ebaselgeks jääb, kuidas toimub digitaalsete dokumentide edastamine ja tagastamine töövaidluskomisjoni ja kohtu vahel;

§ 11 lg 3, § 17 lg 3, § 23 lg 5, § 43 lg 2 p 3 ja § 61 lg 1 – termini „menetlusosaline“ asemel võiks kasutada terminit „pool“, sest muid menetlusosalisi eelnõu ette ei näe;

§ 13 lg 1 – lisaks sättes loetletutele peaks üheks eesmärgiks olema ka töövaidlusasja õige lahendamine (vrd TsMS § 2);

§ 16 – eelnõu tekst ei toeta seletuskirjas ega märkuste arvestamise tabelis sisalduvat selgitust, et töövaidluskomisjoni menetluskulud on kohtueelse menetluse kuludeks TsMS § 144 p 4 alusel ning nende väljamõistmist on võimalik nõuda võimalikus järgnevas kohtumenetluses (nt Riigikohtu 21.09.2015 otsus nr 3-2-1-80-15, p 33; 10.02.2016 määrus nr 3-2-1-177-15, p 12);

§ 21 lg 2 – töövaidluskomisjoni liikme taandamise „nõudmise“ asemel võiks anda poolele õiguse „esitada avaldus“ töövaidluskomisjoni liikme taandamiseks;

§ 23 lg 3 – protokollki kättetoimetamise asemel peaks piisama protokollki saatmisest (vrd TsMS § 53 lg 2);

§ 23 lg 5 – säte kordab sisuliselt § 11 lg-t 3 ja on seetõttu üleliigne;

§ 24 – viide tsiviilkohtumenetluse seadustikus sisalduvale menetlusdokumentide kättetoimetamise regulatsioonile on põhjendamatult üldine. Jääb arusaamatuks, milliseid tingimusi ja piiranguid arvestades peaksid töövaidluskomisjonid rakendama näiteks TsMS §-des 314¹–315 sätestatud;

§ 26 lg 2 p 1 – viidata tuleks ka § 25 lg-le 2;

§ 26 lg 2 p 7 – sätte sõnastusest jääb mulje, et avalduses tuleks igal juhul märkida keeldumine kirjalikust menetluses. Võiks lähtuda TsMS § 363 lg 1 p 4 sõnastusest;

§ 27 lg 2 – reguleerimata on olukord, kus avaldaja on esitanud sama nõude varem kohtule, kuid sellest siis loobunud (vt TsMS § 429). Võiks kaaluda § 27 lg 2 p 7 muutmist selliselt, et „avaldaja on esitanud varem töövaidluskomisjoni või kohtusse sama nõude, kuid loobus sellest seaduses ette nähtud korras“;

§ 27 lg 3 – teises lauses tuleks täpsustada, et menetlusse võtmisest saab keelduda siiski üksnes sellise avalduse puhul, milles esinevad puudused takistavad avalduse menetlemist;

§ 30 lg 2 – esimene sõna peaks olema mitmuses;

§ 36 lg 1 – säte peaks sarnaselt § 36 lg-ga 2 sisaldama samuti tähtaega töövaidluskomisjoni või kohtusse pöördumiseks;

§ 42 lg 1 – sõna „esindaja“ peaks olema mitmuses;

§ 53 lg 1 – sätet tuleks täiendada pärast sõnu „sama nõudega“ sõnadega „samal alusel“ (vrd TsMS § 432);

§ 53 lg 4 – viide § 50 p-dele 6 ja 7 on ebatäpne, ilmselt on mõeldud punkte 3 ja 4;

§ 56 lg 5 – jääb küsitavaks, kas töövaidluskomisjoni otsuses tuleks tingimata nõuda konkreetse kohtu nimetamist, kuhu saab esitada hagi või taotluse, sest see eeldab töövaidluskomisjoni poolt kõigi kohtualluvust mõjutavate asjaolude väljaselgitamist;

§ 57 lg 1 – sätte teise lause kohaselt tuleks töövaidluskomisjonil teatada otsuse teatavakstegemise aeg istungi toimumise päeval ka poolele, kes istungilt puudub. Kuna poolele tuleks igal juhul edastada ka istungi protokoll, mis peab kajastama ka andmeid otsuse teatavakstegemise aja kohta (vt eelnõu § 23 lg 1 p 14), siis peaks see olema piisavaks teavitamiseks;

§ 62 – TsMS § 462 lg-d 2–4 ei näe ette lahendite avalikustamise „aluseid“, vaid lahendite avalikustamise „tingimusi ja korda“;

§ 64 lg 2 – sätte peaks lisaks töövaidluskomisjoni otsustele laienema ka kompromissi kinnitamise määrustele (vt ka eelnõu §-s 70 ettenähtud muudatused täitemenetluse seadustikus);

§ 71 – ebaselgeks jääb töölepingu seaduse §-s 3¹ sätestatava üldise aegumistähtaja seos töölepingu seaduse § 105 lg-s 1 sätestatud hagi või avalduse esitamise tähtajaga. Töölepingu seaduses aegumist käsitlevad sätted võiksid sisalduda ühes paragrahvis. Märkuste arvestamise tabelis sisalduv vastuväide, et need sätted on ka kehtivas töölepingu seaduses erinevates paragrahvides, on üksnes formalistlik.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Virgo Saarmets
Esimees